

SÖZLÜ KÜLTÜR GELENEĞİ AÇISINDAN ELAZIĞ BİLMECELERİ*

Doç. Dr. İsmail GÖRKEM

Amerika'nın en büyük ve en meşhur kültür antropologlarından *Franz Boas*, yeryüzünde mevcut olan sözlü kültüre ait edebî şekillerin bünyeleri itibarıyla aynı olmadıklarını ve aynı tarzda dünyaya yayılmadıklarını kaydetmektedir. "Masal" ve "türkü" gibi edebî şekillerin bütün kültürlerde görülüyor olmasına karşılık *Franz Boas*, "atasözleri", "bilmece" ve "destan"ların sadece belirli yerlerdeki büyük kültürlerle sahip milletlerde bulunduğunu belirtmektedir. Meselâ "destan geleneği" Orta Asya ve Avrupa'da görülmektedir. Amerikan yerli kültürlerinde atasözü, bilmece ve destanlara rastlanması zordur (Elgâr 1943: 57). Türk sözlü kültür geleneği, bu üç türe ait pek çok örneği bünyesinde barındırması bakımından oldukça önemlidir.

Milletlere ait kültür ürünlerinin nesilden nesile intikali, sözlü ve yazılı ortamlarda oluşur. Halkbilimi ürünlerinin tamamı gibi bilmece de kuşaktan kuşağa sözlü kültür ortamı içerisinde aktarılır. Folklor ürünleri; "sözlü", "geleneksel", "çeşitlenme", "anonimlik" ve "kalıplaşma" özelliklerine sahiptir (Yıldırım 1985: 549-551). Önceleri sözlü kültürün malı olan bilmece, daha sonraları halk şâirlerinin ürünleri dışındaki "mumamma"lar ve "lügaz"lar tarzında yazılı kültürün malı olmaya devam etmiştir. Bilmece tarzının Klâsik edebiyat tarzında, Divan şâirleri tarafından çokça kullanılmış olmasının, bu türlerin sadece İslâm kültür dairesi içerisinde olması

ile izah edilmesi zordur. Kalem erbabı olan Divan, Tekke ve Halk şâirleri tarafından bu tür eserlerin yazılmasının, Türk sözlü kültüründe varlığını devam ettiren "bilmece" geleneğiyle ilgisi de gözden uzak tutulmamalıdır.

Sözlü kültür ürünlerinden olan bilmece, "edebî" bir niteliğe sahip olup, birer "sanat eseri" olarak kabul görür. Bunlar, "söz", "yaratıcı", "müsikî" ve "dinleyici çevre" olmadan, sözlü gelenekte yaşayamaz. (Yıldırım 1986: 442). "Yaratıcı/Anlatıcı"nın folklor ürünlerinden olan "bilmece"sini ("söz"ü), "dinleyici"lere takdim ederken, "anlatıcı" ile dinleyiciler arasında "canlı bir iletişim ortamı" doğacağı tabiidir. Bu özellik sebebiyle bilmece "kollektif" bir niteliğe sahiptir.

Türk sözlü kültürü içerisinde "bilmece sorma geleneği"nin geçmişten bugüne fonksiyonlarına da bakmakta yarar vardır. Bilmece bir "oyun türü" gibi kabul etmemizi, içindeki "soru" olduğu gibi söylenmesi gereken bir söz kalıbı olması ve "karşılığının da tartışılmadan önceden kabul edilmiş belli bir şey oluşu" zorlaştırmaktadır (Boratav 1969:118). Bugün sözlü kültür içerisinde "bir eğlence aracı" şeklinde fonksiyon icrâ eden bilmece, eski çağlarda toplum hayatında özel bir önemi olduğunu ve daha ciddi görevler ifâ ettiğini biliyoruz. Bilmece metinlerinde var olan "ya bunu bilirsin/ ya bu gece ölürsün" tarzındaki tehditvari sözler; bilmececi

bını bilemeyenlerin -"şakadan" da olsa- bir bağışta bulunmak mecburiyetinde olmaları, bilmeceyi soranla cevap vermek zorunda olan tarafların bu hususta uzun münakaşalara girişmesi, ayrıca cevabı bilemeyen kişiye/tarafa bir takım yergi ifadeleri söylenmesi ve vücutlarının bir tarafının satışa çıkarılması gibi hususlar, eski çağlarda bilmecelerin gördüğü işlevi açıklayıcı önemli ip uçlarıdır (Boratav 1969: 123).

Sabahattin Eyüboğlu, "halktan çok halkıyatı, bilmecelerden çok bilmece ihtisasını seven" yerli ve yabancı Türk folklor uzmanlarının, bilmecelerin "şiirle olan akrabalığı"ndan çok, onların diğer Türk boylarındaki bilmecelerle olan ilgisini, yapı özelliklerini ve nerelerden derlendiklerini ele almışlar. bu araştırmacıların bir kısmı "bilmecelerden hoşlandıklarını -itiraf eder gibi olsun- söylemekte, fakat ekserisi bu acayip sözlerde birtakım psikolojik, sosyolojik, pedagojik kıymetler aramaktadırlar" demektedir (Eyüboğlu 1992:1165). Aslında şiirle bilmece arasında esaslı bir fark yoktur. Şiir gibi bilmece de; teşbih, mecaz, istiâre, sembol ve "allegori" vasıtasıyla, benzetme unsurunu da özellikle kullanarak, yaşadığımız dünyayı değiştirmekte, dolayısıyla şiirle aynı dili konuşmaktadır. Bilmecelerde insan ruhunun eşya karşısındaki "hayret" ve "hayranlık"ını görmekteyiz (Eyüboğlu 1992: 1166, 1169). Türk bilmecelerini "anlambilimi" açısından değerlendiren Prof. Dr. Doğan Aksan'ın bu husustaki kanaati ise şöyledir: "Doğayla iç içe yaşayan Türk insanının yarattığı bilmeceler, bir yandan onun doğadaki nesnelere olan sıkı ilişkisine, maddî ve manevî kültürüne ışık tutmakta, bir yandan da çok özgün buluşlarını,

nükte, gözlemeleme ve anlatım gücünü ortaya koymaktadır."(Aksan 1993: 175). Bilmecelerde şiirsel öğeler ve aktarmalardan yararlanılarak özgün buluşlar dile getirilmekte. bazen çağrışım ilişkilerine başvurulmakta, kelime ve kelime gruplarının çağrıştırdığı kelime ve tasarımlar vasıtasıyla bilmecelerin çözümü doğrultusunda yardımcı olunmaktadır. (Aksan 1993: 181). Cevabı "namaz" olan bir Elâzığ'dan derlenen bilmece buna güzel bir örnektir: "*Şimdi şimdi şim düşer/ Gölge kalkar gün düşer/ Bir ağaçta beş elma/ İkisine gün düşer*" (Çelebioğlu-Öksüz 1979:51, nr. 58). Yine cevabı "gökyüzü, yıldızlar, güneş ve ay" olan başka bir örnek vermek istiyoruz: "*Bir gökçek tepe/ Etrafı küpe/ Altın ağarçak/ Gümüş küpe*" (Çelebioğlu-Öksüz 1979:61, nr.216).

Halk Edebiyatı türlerinden olan bilmecenin, bu sahanın yetkili ilim adamları tarafından çeşitli tarifleri yapılmıştır. (Bk. Elçin 1970:III; Boratav 1969:118; Boratav-Başgöz 1974:2; Çelebioğlu-Öksüz 1979:7). Bu tanımlar Prof.Dr. Dursun Yıldırım'ın da isabetle kaydettiği gibi "bilmece türünün tarifi değil; türün sadece sözlü ve yazılı gelenekte yer alan ve ilk yaratıcıları unutulmuş eserlerin hususiyetini gösterir" mahiyettedir. (Yıldırım 1980:61). Bilmeceler konusunda bir doktora tezi hazırlayan Robert Petsch, "gerçek[=mükemmel/eksiksiz] bilmece"de beş unsurun yer alması gerektiğini tespit etmiştir. Bunlar; a) giriş 'iskelet', b) ortak çekirdek, c) tasvir edici çekirdek, ç) kütle, d) toparlayıcı 'iskelet' öğeleridir. (Georges-Dundes 1974:88). Milletlerin sözlü kültür geleneklerinde bu beş unsur da içerisinde barındıran "mükemmel" örnekler bulmak zordur. Sözlü kültür

geleneği içerisinde, bütün konu bakımından genişliğini/zenginliğini ve genel tanımıyla çerçevesini çizmesi bakımından, cevabı "bilmece" olan bir Elâzığ bilmeceğini güzel bir örnek olarak vermektedir:

"Dağlardan taşlardan/ Canlıdan cansızdan/ Yiyilir içilirden/ Yiyilmez içilmezden/ Ben söyleyeyim sen bil." (Çelebioğlu-Öksüz 1979:7).

Batı Türkçesi içerisinde olan Türkiye Türkçesi'yle söylenmiş bilmecelemlerle ilgili genel mahiyette bazı bilmece derleme çalışmaları yapılmıştır. Bunlar sırasıyla Elçin (1970), Başgöz -Tietze (1973), Çelebioğlu-Öksüz (1979) ve Başgöz (1993)'e aittir. Bu kitaplarda ve bilmece konusundaki diğer yayınlarda, bilmecelemlerin farklı şekillerde sınıflandırıldığı görülmektedir (Bk. Boratav 1969: 119-120; Boratav-Başgöz 1974: 6-7; Başgöz-Tietze 1973: 59-939; Çelebioğlu-Öksüz 1979: 48-325; Başgöz 1993: 35-685). Tebliğimizin asıl konusu bu olmadığı için bu konular üzerinde ayrıntılı olarak durmayı gereksiz görüyoruz.

* * *

Asıl konumuz, Elâzığ ilinde bilmece sorma usûlü ile, Elâzığ'dan derlenen bilmece metinlerinin Prof. Dr. İlhan Başgöz'ün hazırladığı *Türk Bilmecelemleri* (1993) isimli eserde ne şekilde yer aldığı ve Türkiye Türkçesi ile söylenen bilmecelemler külliyyatının/katalogunun hazırlanması hakkındaki görüş ve önerilerimiz olacaktır.

Elâzığ'da bilmeceye "tanımaca/tanumaca tandurmaca" ismi verilmektedir. Bu yörede, masallar anaların, bilmecelemler çocukların menkabeler ise erkeklerin bulunduğu meclislere aittir. Bilmecelemlerin masallardan farkı şudur: Masallar

çoğunlukla geceleri söylendiği halde, bilmecelemler gündüzleri ve geceleri de fırsat düştükçe söylenmektedir. Rahmetli İshak Sunguroğlu, Harput'ta bilmece sorma usûlüne ait bazı bilgiler vermektedir (Bk. Sunguroğlu 1961:265). Biz burada sizlere bu bilgileri olduğu gibi aktarmak yerine, yöreden tespit ettiğimiz bilmece sorma usûlünü vermeyi tercih edeceğiz:

"-Sahan [=sana] bir tanumaca [=bilmece] soram mı?

- Sor!

-Elese [=öyleyse] eyi dinne! *Altı perçin üstü perçin/ İçinde bir şah gögerçin.*

-Cevabı kafes mi?

-Yoh!

-*Guş yuvası?*

-Yok!

-*Altın gutusu [=kutusu?]*

-Yoh ya!

-E, ben bilmim!

-Eleyse [=öyleyse] bahan [=bana] bi şehir hediye ver ki sökyem.

-Tamam, *Malatya* senin olsun!

-Yoh, ben *İzmir*'i isterim.

-Eyi, *İzmir* senin olsun!

-Dinne eleyse. *İzmir* yihıla [yıkıla] malı mülkü bizim eve tihıla [dikıla/dola]; ben binem son model bir *Şevrolet* [=Chevrolet] arabaya, sen binenin uyuz bir eşşege. Ben gidem gelem: 'Komşu nedisin [=ne yapıyorsun]' diyem. Sen de diyesin ki: 'Heç. Eşşegimin gurtlarını ayıhlım [=ayıklıyorum]. Tamam mı şimdi?

-Tamam!

-Elese cevabı verem. Baban adı ne?

-Ehmet!

-Ehmet'e rehmet [=rahmet]. Tanumaca [=bilmece]nin cevabı göz."

* * *

Şimdi de asıl meseleye, Elâzığ bilmeceleeri hakkında yapılan çalışmalara gelmek istiyoruz:

Bu konudaki ilk çalışma rahmetli İshak Sunguroğlu'na attir. Sunguroğlu, "hatırında kalan bazı tanımacalar"dan 29 tanesini eserinde vermiştir. (Sunguroğlu 1961: 265-267). Yrd. Doç. Dr. Fuat Özdemir, Elâzığ'dan derlediği 24 (Özdemir 1977), Hüsniye Karadağ 92 (Karadağ 1986), M. Sabri Koz Elâzığ Merkez ilçeye bağlı Hankendi bucağından 348'i manzum 145'i mensur toplam 493 (Koz 1974), Memişoğlu ise 25 (Memişoğlu 1995:70-71) bilmece neşretmiştir. Bu kaynaklarda yer alan Elâzığ bilmeceleerinin sayısı 663'ü bulmaktadır.

Elâzığ bilmeceleeri konusunda yapılan ayrıntılı ilk çalışma, rahmetli Doç. Dr. Yusuf Ziya Öksüz'ün *Elâzığ'dan Derlenmiş Halk Bilmeceleeri* (Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Erzurum 1971) isimli 89 sayfalık bitirme tezidir.

1949 yılında Elâzığ'da doğan Öksüz, ilk, orta ve lise öğrenimini bu ilde tamamlamış ve daha sonra Atatürk Üniversitesi (Erzurum) Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirmiştir. Mezuniyetini müteâkip Mardin Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliğine atanan Öksüz, 1973 yılında Atatürk Üniversitesi (Erzurum) İslâmi İlimler Fakültesi Türk Dili asistanlığına atanmıştır. 1976 yılında doktorasını tamamlamış ve 1982 yılında da Türk Dili doçenti olmuştur. "Sağlam karakterli" ve "dikkatli ve titiz bir çalışma metoduna sahip" olan Doç. Dr. Yusuf Ziya Öksüz daha sonra Fırat Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne nakletmiş ve burada görevine başladıktan kısa bir süre sonra da vefat

etmiştir. (Tülüçü 1983: 62-63; Tan 1983:168-169.)

Rahmetli Doç. Dr. Yusuf Ziya Öksüz, 1971 yılında başladığı Elâzığ bilmeceleerini derleme çalışmalarına devam etmiş ve yine rahmete kavuşmuş olan Prof. Dr. Amil Çelebioğlu ile birlikte hazırladıkları *Türk Bilmeceleer Hazinesi* (İstanbul 1979) isimli eserde bu sayıyı 1059'a çıkarmıştır. Bu kitaptaki bilmeceleerden 29 tanesi Sunguroğlu'nun (Sunguroğlu 1961), diğerleri ise kitapta isimleri kaydedilen öğrencilerin derlemeleridir. Talebelerin nerelerden hangi bilmeceleeri derlediklerine ait bilgi eserde yoktur. Hiç tereddüt etmeden söyleyebiliriz ki, kitaptaki 4890 bilmece içinde %22 oranını bulan 1059 Elâzığ bilmeceleerinin büyük çoğunluğunu rahmetli Yusuf Ziya Öksüz derlemiştir.

Çelebioğlu-Öksüz'ün kitabındaki 1059 bilmeceye yukarıda kaynaklarını verdiğimiz 663 bilmeceyi de eklediğimizde sayı 1722'yi bulmaktadır. Türkiye'nin hiç bir ilinden bu miktarda bilmece derlendiğini söylemek mümkün değildir.

Prof. Dr. İlhan Başgöz'ün yayınladığı *Türk Bilmeceleeri*(1993) isimli eserde bu 1722 bilmeceleerden Sunguroğlu(1961:265-267) ve Özdemir'den(1977) alınan toplam 53 tanesi yer almıştır. Dolayısıyla Başgöz'ün kataloğuna Elâzığ bilmeceleerinden 1669 tanesi girmemiştir. Çelebioğlu-Öksüz'ün hazırladığı kitaptaki 1059 Elâzığ bilmeceleesi, Başgöz'ün kataloğuyla karşılaştırılmış; bunlardan 551 tanesinin Başgöz'ün kitabındaki bilmeceleerin varyantı, 508 tanesinin ise orijinal nitelikte bilmeceleer olduğu tespit edilmiştir. Yani 1059 bilmeceleenin %52'si varyant, %48'i ise bilmece kataloğunda yer almayan eserlerdir.

Sonuç olarak görüş ve önerilerimizi şöylece sıralayabiliriz:

1) Başgöz'ün kataloğu esas alınarak, onun taramadığı kaynaklar eklenerek Türkiye Türkçesi'nin konuşulduğu yörelerde bilinen ve söylenen bilmecelerin kataloğu hazırlanmalıdır.

2) Türk üniversitelerinin öncelikle Türk Dili ve Edebiyatı bölümleriyle Tarih, Sosyoloji, Sosyal Antropoloji ve Etnoloji bölümlerinde yaptırılan talebe tezlerindeki bilmeceler de bu kataloğa eklenmelidir.

3) Türkiye Türkçesi'nin konuşulduğu yörelerde, bilmecelerin fonksiyonu, bilmece sorma usülleri gibi hususlar tespit edilmeli; böylece Türk sözlü kültür geleneği içerisinde bilmece türünün konumu ortaya çıkarılmalı; daha sonra da bu geleneğin Türk yazılı kültüründeki yansımaları sağlıklı bir şekilde değerlendirilmelidir.

4) Türkiye Türkçesi ile söylenmiş bilmecelerin kataloğu hazırlandıktan sonra, bu bilmecelerle Türk sözlü ve yazılı kültür geleneği içerisinde diğer Türk boylarının bilmeceleri mukayese edilebilir. Bu mukayese neticesinde, gelenek, fonkison vb. hususlar yanında, Türkçe'nin ortak dil ve üslup özellikleri de eksiksiz olarak ortaya konabilmektedir.

NOTLAR

1. 24-27 Eylül 1998 tarihleri arasında Elâzığ'da düzenlenen Dünyü ve Bugünüyle Harput Sempozyumu'nda sunulan bildirinin metnidir.
2. Süleyman Tulücu'nün makalesinde verilen Doç. Dr. Yusuf Ziya Öksüz'un yayın listesine bazı eklemelerde bulunmak istiyoruz. Onun doçentlik çalışması "Türkçe'nin Sadeleşme Tarihi- Genç Kalımlar

ve Yeni Lisan Hareketi" (TDK Yayını, Ankara 1995) yayımlanmıştır. Ölümünden sonra "Bayburdlu Hicrani" isimli bir makalesi de neşredilmiştir. (Bk. Şukru Elçin Armağanı, Ankara 1983, s.83-92). Elâzığ bilmeceleriyle ilgili olarak görebildiğimiz tek çalışmadan da burada söz etmek istiyoruz: Yrd. Doç. Dr. Ali Yakıcı, Elâzığ bilmeceleriyle ilgili ilk bilimsel mânâdaki tebliğinde Çelebioğlu-Öksüz'ün "Türk Bilmeceler Hazinesi" (1979) isimli eserinde yer alan Elâzığ bilmecelerindeki "ölçü birimleri" meselesini incelemiştir. (Yakıcı 1992).

BİBLİYOGRAFYA

- AKSAN 1993. Doğan Aksan, *Türkçenin Gücü*, (3. baskı), Bilgi Yayınevi, Ankara 1993.
- BAŞGÖZ 1974. İlhan Başgöz, "Türk Bilmecelerinin Fonksiyonları", (Çev. A. Levent Alpay), *Folklorla Doğru/Bilmece Sayısı*, nr. 37, Aralık 1974, s.29-38. [=İlhan Başgöz, "Functions of Turkish Riddles", *Journal of The Folklore Institute*, Bloomington-Indiana, c.II, nr.2,(1965), s.132-147.]
- BAŞGÖZ 1993. İlhan Başgöz, *Türk Bilmeceleri*, c.I-II, Kültür Bakanlığı, Ankara 1993.
- BAŞGÖZ-TIETZE 1973. İlhan Başgöz-Andreas Tietze, *Bilmece: A Corpus of Turkish Riddles*, University of California Press, Berkeley-Los Angeles-London 1973.
- BORATAV 1969. Pertev Naili Boratav, *100 Soruda Türk Halkedebiyatı*, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1969.
- BORATAV-BAŞGÖZ 1974. Pertev Naili Boratav-İlhan Başgöz, "Türk Halk Bilmeceleri", (Çev. Vedat Aydınoglu), *Folklorla Doğru/Bilmece Sayısı*, nr. 37, Aralık 1974, s.2-13. [Pertev Naili Boratav-İlhan Başgöz, "Les Devinettes", *Philologia Turcicae Fundamenta*, c.II, Weisbaden 1964, s. 77-89.]

- ÇELEBİOĞLU-ÖKSÜZ 1979. Amil Çelebioğlu-Yusuf Ziya Öksüz, *Türk Bilmeceler Hazinesi*, Ülker Yayınları, İstanbul 1979.
- EGLAR 1943. Zekiye Süleyman Eglâr, "İptidaf Cemiyetlerde Edebi Şekillerin İşlevi", *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Cografya Fakültesi Dergisi*, c.I, nr.3, Ankara 1943, s.57-66.
- ELÇİN 1970. Şükrü Elçin, *Türk Bilmeceleri*, Devlet Kitapları, İstanbul 1970:
- EYÜBOĞLU 1982. Sabahattin Eyüboğlu, "Bilmecelerin Cennetinde", *Atatürk Devri Türk Edebiyatı-II*, (Hz. Mehmet Kaplan vd.), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1982, s. 1165-1170. [Ağaç, nr.2,3; 21, 28 Mart 1936, s. 10-11, 4].
- GEORGES-Dundes 1974. Robert A. Georges-Alan Dundes, "Bilmecenin Yapısal Bir Tanımına Doğru", (Çev. Aslı Göksel), *Folklorla Doğru/Bilmece Sayısı*, nr.37, Aralık 1974, s.87-96. [=Journal of American Folklore, c.76, Nisan 1963, s. 111-118].
- KARADAĞ 1986. Hüsnüye Karadağ, "Elâzığ'dan Derlenen Bilmeceler", *Türk Folklorundan Derlemeler*, 1986/1, Ankara 1986, s.141-152.
- KOZ 1974. Sabri Koz, "Mankendi Bilmeceleri", *Folklorla Doğru/Bilmece Sayısı*, nr. 37, Aralık 1974, s. 60-79.
- KURNAZ 1990. Cemal Kurnaz, "Şiir Kaynağı Bilmeceler", *Halk ve Divan Şiirinin Müşterekleri Üzerine Denemeler*, Ankara 1990, s. 25-33.
- MEMİŞOĞLU 1995. Fikret Memişoğlu, *Harput Halk Bilgileri*, Elâzığ Kültür Derneği Yayınları, Elâzığ 1995.
- ÖZDEMİR 1977. Fuat Özdemir, "Bilmeceler", *Sivas Folkloru*, nr. 59, 1977, s.18.
- SUNGUROĞLU 1961. İshak Sunguroğlu, *Harput Yollarında*, c.III, Elâzığ Kültür ve Tanıtma Vakfı, İstanbul 1961.
- TAN 1983. Nail Tan, "Doç.Dr. Yusuf Ziya Öksüz", *Türk Folkloru Araştırmaları-1983*, Ankara 1983, s.168-169.
- TÜLÜCÜ 1983. Süleyman Tülücu, "Doç. Dr. Yusuf Ziya Öksüz'ün Hayatı ve Eserleri", *Türk Kültürü*, c.XXI, nr. 239, Mart 1983, s.62-63.
- YAKICI 1992. Ali Yakıcı, "Elâzığ'da Derlenen Bilmecelerde Ölçü Birimleri", *Fırat Üniversitesi-Fırat Havzası Folklor ve Etnografya Sempozyumu-[I] (24-27 Ekim 1985)*, Elâzığ 1992, s.363-381.
- YILDIRIM 1980. Dursun Yıldırım, "Türk Bilmeceler Hazinesi", *Türk Kültürü*, c.XVI-II, nr. 215-216, Eylül-Ekim 1980, s.60-64.
- YILDIRIM 1985. Dursun Yıldırım, "Türk Folklor Araştırmalarının Problemleri", *Erdem*, c.I, nr.2(1985), s.545-557.
- YILDIRIM 1986. Dursun Yıldırım, "Orta Asya Bozkırlarından Urum'un Eline (Türk Sözlü Şiir Sanatının Yayılması Üzerine)", *III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, II.c., Halk Edebiyatı*, Ankara 1986, s.441-458.

OKUYUCULARIMIZA DUYURULUR...

Dergimizin 1. ve 2. cildinin mevcudu bulunmamaktadır. 3. ve 4. ciltleri 7.500.000.- TL karşılığında edinebilirsiniz. 5. cilt ise 10:000.000.- TL karşılığında önümüzdeki günlerde satışa sunulacaktır. İsteklilerin, banka veya posta çeki hesap numaralarına karşılıklarını yatırarak, belgeleri yazışma adresimize göndermeleri gerekmektedir.